
Rudrarthavivaranam

रुद्रार्थविवरणम्

Document Information

Text title : Rudrarthavivaranam

File name : rudrArthavivaraNam.itx

Category : shiva, shivarahasya

Location : doc_shiva

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : shrIshivarahasyam | dvAdashAMshaH | adhyAyaH 26-33 rudrArthavivaraNam
| vAvRittashlokaH ||

Latest update : December 28, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

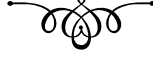
Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 28, 2024

sanskritdocuments.org

రుద్రార్థవివరణమ్

(శివరహస్యాన్తర్గతే ఈశాఖ్యే)

(స్కన్ధప్రోక్షమ్)

అథ రుద్రార్థవివరణమ్ ।

పూర్ణానన్దచిదాత్మకోఽప్యపహతః స్వావిద్యయా హృద్యయా
తల్లీలాదివిలాసమోహితమనా విస్మృత్య రూపం నిజమ్ ।
జీవత్వం సముపేత్య నిత్యమనయా వృత్యా తయా ప్రేరితః
యః శశ్వన్నవదశ్వవచ్చ గజవద్ధోవచ్చ నానావిధాన్ ॥ ౧॥

వేషానాకలయన్ విధాయ బహుధా కర్మాణి తత్సాధనా-
న్యత్యన్తోన్నతనీచమార్గగమనశ్రేంతః పురేష్యావసన్ ।
కామిన్యా కమనీయయాతికమనః స్వావిద్యయా సంసరన్
పుణ్యాపుణ్యవశాచ్చరేణ పరమాం విద్యాం ప్రియామాప్య చ ॥ ౨॥

శ్రీరుద్రాయ నమః సమస్తజగదుత్పత్తిస్థితిధ్వంసిత-
క్రీడేచ్ఛాసముపాత్తదివ్యవపుషే ధాతుర్విధాత్రే హరేః ।
రక్షిత్రే నితరాం హరస్య చ పరాహంతాకృతేఃసాకృతే-
భర్త్రే భక్తజనస్య వశ్చీతసమస్తాభీష్టదాత్రే సదా ॥ ౩॥

ఏకః సన్నపి కార్యకారణచిదాకారైస్త్రిభిరోఽష్టధా
త్రేధాకేవలమేకధా చ నిఖిలం విశ్వం చరం చాచరమ్ ।
స్వాతన్త్ర్యేణ బిభర్తి తస్య కురుతే జన్మాది తం భాసయ-
న్నన్తరావ్యప్య బహిశ్చ దేవ భవతే సామ్బాయ తుభ్యం నమః ॥ ౪॥

దుర్విజ్ఞేయనరశ్చతుర్ముఖముఖానామప్యనేకాకృతిః
సర్వేశ స్యయమేవమాదిచరితైర్యః సర్వతః సర్వదా ।
సర్వం విశ్వమవన్ శివః స్ఫుటతపాః సర్వాత్మనా దృశ్యతే
వ్యక్తావ్యక్తతరాయ తే భవ నమస్తస్మై చ విశ్వాత్మనే ॥ ౫॥

ఉగ్ర త్వాం నమసా ప్రసాద్య జగతాం తే నిగ్రహానుగ్రహ-

వ్యగ్రస్యోగ్రతమాః తథా శివతమా ఘోరా అఘోరాతనూః ।
దేవస్తామి నమస్కరోమ్యభయమవ్యద్వ్యవ యాచే విభో
త్వత్తః కః శరణార్థినాం శరణదః శ్రీరుద్ర శమోభి విభో ॥ ౬ ॥

వాగాది స్వయమేవ బోధయతి యః సర్వం చ వాగ్రూపయా
ప్రీత్యా సాధుజనం చ వేదయతి యః శ్రుత్యా చ ధర్మాదికమ్ ।
భక్తానాం కిల యోగినాం నయతి యో మస్త్రైణ తారాత్మనా
యోఽసౌ ద్రావయతి స్వయం ద్రవతి వా నాదాంత ఏవ ప్రభుః ॥ ౭ ॥

కల్పాన్తే భువనాని రోదయతి యః సర్వారుతం యస్య తాం
సర్వాన్ ద్రావయతి స్వయం ద్రవతి చ రోరూయమాణో నరాన్ ।
శబ్దబ్రహ్మమయీం కరోతి చ రుతిం యః సర్వవేదాంతికం
ధాత్రే యశ్చ రుతిం దదాతి భగవాన్ రుద్రప్రభో తస్య తే ॥ ౮ ॥

మన్యుః కోప ఇతి ప్రపశ్చహరణే శక్తిః ప్రసిద్ధాస్తి యా
తస్యై వేద నమోఽస్తు తాం ప్రశమయన్ త్రాయస్య నః సన్నతాన్ ।
సోమం శల్యమనీకమగ్నిరభవద్విష్ణుః స్వయం తేజనం
పర్ణాన్యప్పతిరాస యస్య నిగమాః ఖ్యాతస్య తస్మై నమః ॥ ౯ ॥

తే దేవైః సుమహేషవేఽపి చ ఫణీన్ద్రజ్యం సుమేర్వాత్మకం
యద్ధన్వ ప్రణవాత్మకం త్రిపదయా సజ్యం మదం యద్ధనుః ।
తస్మై చాస్తు నమస్తవాపి చ ధనుర్బాణోద్యతాస్తాం నమో
బాహుభ్యామథవాఽఖిలేభ్య ఉతతే బాహుభ్యాం ఏతే నమః ॥ ౧౦ ॥

భక్తానాం సుగమం మహాఘహరణం లోకాధిపత్యప్రదం
రాజ్ఞాం చానమతాం ప్రసాదసుముఖం శ్రీకాశ్యపారాధితమ్ ।
యోధాకారముమాసహాయమచిరాత్ ఆకర్ణకృష్టే శరం
చాపే భాన్వతి సన్దధానమనిశం రుద్రం యువానం భజే ॥ ౧౧ ॥

భక్తానాం సుఖదాయినీ భవతి యా ఖ్యాతా తవేషుస్తయా
యచ్ఛాతీవ శివజ్కరం తవ ధనుస్తేనాపి యాచే సదా ।
చక్రాద్యాయుధసంహతిస్తవ సదా దివ్యేషుధిర్వా తయా
చాస్మాన్ దేవ దయావశేన సుఖయ శ్రీరుద్ర శమోభి ప్రభో ॥ ౧౨ ॥

ఆత్రేయర్చితమన్నదం ప్రణమతాం దుర్భిక్షదోషాపహం
శముఖం స్యన్దనసంస్థమీశముమయా సార్థం జ్వలంతం శ్రియా ।

శూరాకారమతీవ సస్మితముఖం సంస్తూయమానం సురైః
ఇష్వానేన కరం ప్రసన్నహృదయం భక్తేష్టదం భావయే || ౧౩||

యోఽసౌ శం తనుతే దయామయతనుః ప్రాణిభ్య ఏవం గిరై
కైలాసే గిరిశాత్మనా జలధరైః పర్వస్యరూపేణ చ |
వైఖర్యామయి వాచి వాచ్యవిధయే ఓంకారమయ్యాం గిరే(రి)
ధ్యేయత్వేన చ సంస్థితః స్వయమహోఽఖణ్డామ్బుభారానిధిః || ౧౪||

తస్యాం స్తూరతయా సమస్తజగతాం దుఃఖాతివిధ్వంసినీ
యా తే రుద్ర శివాతనోరిహ తయా చానన్దచిద్రూపయా |
స్మర్తృణామధికం సదా ముఖతయా యుక్తస్త్యమస్మాన్ ముహుః
పశ్యానుక్షణవీక్షణైరభిముఖం శ్రీరుద్రశమోభా ప్రభో || ౧౫||

ఏవం గోధనవర్ధనం ప్రణమతాం శ్రీకాశ్యపారాధితం
శమ్భుం సమేరముఖామ్బుజం త్రిణయనం బాలేన్ద్రగజ్గాధరమ్ |
శ్రీశైలేన్ద్రసుతాసహాయమమలం భస్మోరమాలజ్జుతం
సర్వేషామధినాథమీశమనిశం ధ్యాయేత్పశూనాం పతిమ్ || ౧౬||

దేవానాం శరణార్థినాం ప్రణమతాం సమృద్ధిర్ధనానన్తరం
హస్తవ్యాప్తిపురాసురా ప్రతి యుధి క్షేప్యా గృహీత్వా ఇషుమ్ |
హస్తే యాం గిరిశన్త సమ్యగపి యా హర్తుం బిభర్షి స్వయం
హస్తేన త్రిపురాఖ్యతూలదహన క్రీడాం విధాయ క్షణాత్ || ౧౭||

దేవత్రాయక నిత్యమధ్వరగిరా అభ్రస్య చైవం గిరేః
కైలాసస్య చ నాథతాం కురు భవద్భక్తాన్ ప్రతి క్షేమదామ్ |
హస్తే హ్యభిముఖే చ కింఞ్చ కృపయా త్రాయస్వ పాపైశ్చ మాం
మా హింసీః పురుషార్గగణ్యమనిశం త్వత్పాదసంసేవనాత్ || ౧౮||

సర్వం గోమహిషాశ్వదాస కులమప్యేవంవిధేత్యదరా-
స్నిరోగం నిరుపద్రవం చ సతతం శ్రీరుద్రసామ్న ప్రభో |
శ్రీకైలాసనివాస సర్వనిగమాధీశ ప్రభో సర్వతః
సర్వం నః సుతదారబాన్ధవజనక్షేత్రాదికం స్యాద్యథా || ౧౯||

నీరోగం సుమనస్కమేవ చ తథా త్వాం సర్వదుఃఖాపహం
సర్వైశ్వర్యవివర్ధనం ప్రణమతాం సర్వాధికం సర్వదా |
సర్వైశ్వర్యగుణాకరం శివకరం కల్యాణలీలామృత-

స్తోత్రాకారతయా శివేన చ సదా నిత్యం స్తుమః సన్నిధౌ ॥ ౨౦॥

లోకానామపమృత్యుదోషహరణం దేవోపఘాతాపహం
రుద్రం గౌతమనాయకేన మునినా గోమాయునా చార్చితమ్ ।
హాసక్లిష్ట(ధ్వస్త)పురత్రయం గిరిధనుష్పాణిం రథాధిపితం
సంజ్ఞామోచితదివ్యవేషమనిశం ధ్యాయేత్పురారిప్రభుమ్ ॥ ౨౧॥

కార్యోపాధివశేన సన్నపి నిరాకారోఽపి జీవాత్మకో
యస్యాంశః స్వయమీదృశం వపురభేదేనానుగృహ్లాసి యత్ ।
జన్మవ్యాధిజరాదిదుఃఖదమహాసంసారకష్టజ్వర-
ప్లుష్టానాం వితరాశు దుర్లభమపి త్వద్భక్తిమాత్రోషధమ్ ॥ ౨౨॥

భీతానామభయార్థినాం అభయదేష్వగ్రేసరోఽయం భిషక్
సర్వేషాం భిషజాం కిలేతి నిగమా యం సంస్తువన్త్యాదరాత్ ।
దుర్జయోఽపి పరాత్పరోఽపి జగతాం త్రాణాయ మోహాయ వా
దేవేష్వకతమోఽహమస్మి ఇతి యః ప్రాదుర్భవన్ క్రీడతి ॥ ౨౩॥

క్రీడాయాం సుఖరూప ఏవ విజిగీషాయాం జయాత్మా స్వయం
భక్త్యాత్మా వ్యవహారకే భవతి చ ద్యుత్యాత్మకో ద్యోతతే ।
నిత్యం స్తోత్రమయః స్తుతావపి గతౌ గన్తవ్యరూపోఽథవా
వాయ్వాత్మా బహుధా విభాతి హి బహుష్వేతేషు చైకోఽపి యః ॥ ౨౪॥

దేవానామపి యః స్వయం ముఖమభూత్ బ్రహ్మాదికానాం ప్రభుః
దివ్యజ్ఞానవతాం ప్రధానపురుషః సర్వస్య లోకస్య యః ।
ప్రష్టాసన్ నిఖిలం జగచ్చ సృజసి విష్ణుర్జగత్పాలనే
యః సర్వాణి జగన్తి సంహరతి చాప్యైశ్వర్యయోగాన్ముహుః ॥ ౨౫॥

స్వాతంత్ర్యాధికవాగ్భిరేవమమరానాజ్ఞాప్య వైవం విధాన్
యః స్వాభావికశక్తిమానతితరాం అర్హః సమర్థః ప్రభుః ।
అస్మద్ధింసనతత్పరానరిగణాన్ జాతీస్తథా రక్షసాం
సర్వానాశు వినాశయన్ మమ పురః ప్రత్యక్షమావిర్భవన్ ॥ ౨౬॥

దేవః సోఽయమధిబ్రవీతు కృపయా మా బైష్ట యుష్మానహం
భీతిభ్యస్తీతిపాలయామ్యథ భవాచ్చేత్యేవమస్మాన్ ప్రభుః ।
శమ్భుం దుఃసహగర్భరోగహరణం రక్షాకరం సర్వథా
రక్షోభూతభయాపహం ప్రణమతాం దీర్ఘాయురర్థప్రదమ్ ॥ ౨౭॥

కణ్వారాధితమిన్దమౌలిమనిశం వ్యాలోలపీతోజ్జ్వలం
ప్రోద్యతాప్రకవర్చసం త్రిణయనం కాలారిమీశం భజే ।
యః పూర్వాచలహేమరత్న శిఖరప్రస్థోపలోపత్యకా-
కాన్తివాప్తివశాద్రసాతలతమః సమృక్కతో వాన్వహమ్ ॥ ౨౮॥

ఉద్యన్ కుజ్జుమపజ్జుతామ్ర ఉదితః సిన్ధూరపూరారుణ-
స్తప్తస్వర్ణసుకాన్తిరూర్ధ్వమధసంసర్పన్(?) క్రమాద్భృత్యతే ।
కల్యాణైకనిధిః స్వయం స్వయమసావాదిత్యరూపః శివో
యే తుల్యాకృతిహేతిభూతివిభవా రుద్రేణ రుద్రాః పరే ॥ ౨౯॥

దేవస్యానుచరాః సమస్తజగతాం కర్మానురూపం ఫలం
దాతుం దిక్షు సహస్రశః ఊతిమిమామధ్యానతే చాభితః ।
కృత్యస్యా౭కరణాత్(అకృత్యకరణాత్) ఆలస్య తః కామతః
తస్మాత్పాపమజస్రమార్జితమభూదస్మాభిరజ్జైస్తతః ॥ ౩౦॥

తేషాం తస్య మహేశ్వరస్య విభోర్యో౭స్మాన్విహారాదరః
క్రోధశ్చాన్తి తమిదృశస్తుతినమస్కారైరపాకుర్మహే ।
క్షేలశ్యామలకన్ధరస్ఫురదురుజ్వాలాగ్నివర్ణః శివః
తేజోమణ్డలమధ్యవర్తివలసన్మార్తాంజ్లమధ్యం వసన్ ॥ ౩౧॥

సాయం కిఞ్చిదుదఞ్చితాజ్జురతమఃసామర్థ్యలీనాం నిశా-
క్రాన్తే ధాన్తముపానయచ్చ పరితఃపజ్కప్రదేశాన్తరే ।
భూయిష్ఠం గ్రసనక్షణం ఘృణిగణః కాలాభ్రనీలానిలో ?
బిభ్రాణో౭స్తమయన్ విలోహితనిభఃప్రాతస్తథైవోదయన్ ॥ ౩౨॥

యో౭సౌతిర్యగధశ్చ సర్పతి జగద్యాత్రాం సదా నిర్వహన్
దురేయో౭పి తపః క్రియాభిరఖిలైర్వైదైఃశ్రుతే మేధయా ।
యేనేయం భగవన్తమస్తమచిరాత్ యాన్తం వనాన్తాద్గవాం
గ్రామప్రాప్తినిమిత్తమేకమనసః పశ్యన్తి గోపా అపి ॥ ౩౩॥

అస్తం యాస్యతి భానురన్తతమసం దృష్టిం పిధాస్యత్యహో
స్వామిన్ చేదిహ కుత్సయిష్యతి మృగాన్తో భర్త్యయిష్యత్యపి ।
అమ్భుః కుమ్భమిదం కదా నిజగృహం నేష్యామ ఇత్యాకులాః
స్వేదామ్భుః కణసిక్తకఞ్చుకసమాలక్ష్యోచ్చలచ్ఛూచుకాః ॥ ౩౪॥

భృశ్యదృష్టషణజాలమాకులకచం వ్యాలోలహారం తథా

ధావన్యః పరిచారికాశ్చ వనితా అజైరపాజైర్ముహుః ।
సన్ధ్యాఖ్యోద్ధరణాగ్నిహోత్రసమయే కర్మేక చిత్తా ద్విజా-
శ్చావాసాభిముఖాని పక్షిపశుకీటాన్యగ్రభూతాన్యపి ॥ ౩౪॥

సోఽయం నః సుఖయత్వహర్నిశముపస్థానాని కాలార్థిభిః
దృష్టోఽస్మాభిరపి ప్రభుః ప్రశమయన్నేనః కృపామ్భానిధిః ।
యం ధ్యాయన్నిహ వేదపారగకులే జాతిస్మరో జాయతే
రుద్రం తం వరదం సువృష్టిఫలదం శ్రీకశ్యపరాధితమ్ ॥ ౩౫॥

భాస్వన్మణ్డలగం హిరణ్మయతనుం చన్ద్రప్రభామణ్డలం
సామృం స్మేరముఖామ్బుజం మునిగణైరాసేవ్యమానం భజే ।
సీలాత్యుజ్జ్వలకన్ధరాయ చ సహస్రాఖ్యాత్మనే వృష్టిభిః
పర్జన్యాత్మతయా భువం చ పరితః సేక్తే తథా యోనిషు ॥ ౩౬॥

గర్భణాం పురుషాత్మనాం చ వివిధైర్బిజైర్విధాత్రే నమో
రుద్రాయాస్తు నమస్కరోమ్యథభటా యేచాస్య తేభ్యో నమః ।
సంతానైకఫలార్థినాం ప్రణమతాం సంతానరూపం ప్రభుం
స్వాత్మానం హృది భావయన్తమనిశం శమ్భుం కృపామ్భానిధిమ్ ॥ ౩౭॥

కాన్తం శారదచన్ద్రకాన్తిసుభగం శాన్తం శివం శీతలం
సామృం దివ్యవపుర్దధానమమలం సిహ్మాసనస్థం భజే ।
సంరమ్భస్త్రిపురేషు దుఃసహతరో యః పూర్వమాసీద్ధృగ్మం
స్యాదస్యాపి స ఏవ సేవకజనేష్వస్మాసు దీనేష్వపి ॥ ౩౮॥

విద్యైశ్వర్యయశఃశ్రియాం చ నిలయస్య జ్ఞానవైరాగ్యయోః
దాక్షిణ్యైకతనోర్దయామయతనోః పాల్యేష్వయుక్తో హి సః ।
తస్మాజ్జ్యమితరాం ప్రముచ్య ధనుషః కోట్యోర్ద్వయోర్యోఽచిరం
వధాయాశ్చతవే(?) వస్తిష్ఠన్తి తాః ప్రాణినామ్ ॥ ౩౯॥

సంహర్తీరుపసంహరన్నభిముఖీకుర్వన్తి నాస్మాన్ యయా
తూణీరేషు తిరోహితాన్ కురు తథా దేవేశ తుభ్యం నమః ।
దేవానేకశతేషుధిర్వృజ సహస్రాక్షః స్వమేవం ధనుః
కృత్వా వీక్ష్యమిదం ముఖాని నిఖిలానాం చైవశిర్ణాని తే ॥ ౪౦॥

నిఃశేషం నితరాం విధాయ కృపయాఽస్మాకం ప్రసాదార్థినాం
సద్యః శాన్తమనాః శివో భవ సహస్వాద్యాపరాధాన్ బహూన్ ।

సుప్రీతస్య కపర్దినోఽస్త్విహ పినాకాఖ్యం ధనుః సజ్యమ-
ప్యద్యాస్మత్కుశలాయ వీజ్యమిషుధిశ్చాయం పురోయత్పురా || ౪౦||

బాణైః పూర్ణతరోఽపి వీతవిశిఖోభూయాత్తదీయాశ్చ యాః |
దేవస్త్వేవ వరేషవోఽప్యపహతాస్తాః సన్తు లీనాః క్రమాత్
తీష్ణరోఽపి మహాసిరద్య భజతాం భక్తేషు మన్దారతాం
కోశఃఖడ్గసహాయవానపి వినాభూతోఽస్తు తేనాథునా || ౪౧||

ఏవం శాన్తమనాః ప్రశాన్తవివిధానేకాయుధాః సన్తతం
భక్తాన్ నః శరణాగతాన్ కరుణయా పాయాదపాయాచ్ఛివః |
యుద్ధే వైరభయాపహం ప్రణమతాం శ్రీరుద్రమారాధితం
దైవం నారదనామకేన మునినా నానాయుధాలఙ్కృతమ్ || ౪౩||

ఉద్యద్భాస్కరకోటిదీధితితనుర్దీప్తోత్తమాఙ్గోజ్జ్వల-
త్కాంతిం భీషణ భోగిభూషణమహం ధ్యాయేత మీథుష్టమమ్ |
రుద్రో హేతిధరోఽధునా హస్తే తవాస్తేఽధునా || ౪౪||

words are missing in the source text

అస్మాన్ పుత్రకలత్రపుత్రసహితాన్ సర్వాన్ ప్రసన్నాన్ సదా
సర్వాస్మాద్ధురితాచ్చ రక్ష భగవన్ దీనాన్ దయామ్భానిధే |
స్వామిన్ రుద్ర నమోఽస్తు దేవధనుషే చానాతతజ్ఞాయ తే
ఉద్యుక్తాయ శరాయ చోద్యతగదాచక్రాదిసజ్ఞాయ చ || ౪౫||

దుష్టాన్ ధర్షయతే దృఢాయ వివిధాయైవంవిఘాయాయుధ-
స్తోమాయాద్య నమోఽస్తు తేఽద్య భగవన్ యాభ్యాం రిపూన్ విధ్యసి |
బాహుభ్యాం బిభిమో వయం తవ ధనుర్పాణోద్యతాభ్యాం తత
స్వస్వస్యేషు మహాభుజేష్వపి ముహుస్తాభ్యాముమాభ్యాం నమః || ౪౬||

యద్వా దక్షిణవామబాహునివహాభ్యాం తే నమః కృత్స్నశః
త్స్మైచోత్తమసాయకాయ ధనుషే తస్మై నమః కుర్మహే |
స్వామిన్నద్య వయం పునః పునరిదం చాశాస్యమాశాస్యహే
యః పార్శ్వైఽస్తి తవేషుధిస్త ఇషవో యాస్తాశ్చ దూరే పునః || ౪౭||

వ్యూహైరైరిజనస్య పాతయ తథా హింస్రోఽపి ధన్వన-
స్తత్త్రివాస్త్విహ పుత్రపౌత్రసహితాన్ పుష్టాతు నః సర్వతః |
తుభ్యం దేవ సదా నమోఽస్తు భగవన్ విశ్వేశ్వరాయస్ఫుర-

ద్వహ్నయర్కేన్దృశే పురత్రయభిదే కాలాగ్నిరుద్రాయ చ ॥ ౪౮॥

క్షేలశ్యామలకన్ధరాయ మహతాం(తే)దేవాయ సర్వేశ్వరా-
యేశాయాస్తు సదాశివాయ మహతే దేవాయ శశ్వన్నమః ।
స్వాత్మానం హృది భావయన్తమనిశం రుద్రం ముహుర్ధ్యాయతాం
యుద్ధే సర్వరిపుప్రణాశనమరిష్ఠానైకవిధ్వంసినమ్ ॥ ౪౯॥

నమ్రాశేషసురేన్ద్రమౌలివిలసత్పాదామ్బుజం కారణం
సర్వేషాం జగతాం పినాకినమహం ధ్యాయామి సామృం ప్రభుమ్ ।
చన్ద్రోత్తంసమచిన్త్యమక్షరమజం సంసారదుఃఖాపహం
మధ్యేశుద్ధసుధాబ్ధి చిన్తితమణిద్వీపే శయానం భజే ॥ ౫౦॥

చారున్మేరముఖం సుమౌక్తికనిభం మధ్యే సుధామణ్డల-
స్యాసీనం జగదేకరక్షణపరం ధ్యాయామి సామృం సదా ॥ ౫౧॥

స్వామి త్వం స్వమిదం జగత్తదధునా శక్తోఽపి సన్మన్యునా
సంహర్తుం కృపయా విభూతివిభవైర్వాప్యసి శాన్తాత్మనా ।
కుర్వన్నిగ్రహమప్యనుగ్రహమశేషం శక్కుర త్వం ప్రభో
తస్మై తేఽస్తు నమో హిరణ్యపతయే శమ్భో హిరణ్యాత్మనే ॥ ౫౨॥

అఙ్గం యస్య హిరణ్యభూషణగణోద్ధీప్తం హిరణ్యప్రభం
బాహు హృద్యతమౌ హి తౌ చ రమణీయౌ భక్తిభాజాం సతామ్ ।
పుణ్యాపుణ్యవిమిశ్రేకర్మఫలభోక్తృణాం సురణాం నృణాం
రక్షోయక్షపిశాచకిన్నరఫణీన్ద్రాణాం పితృణామపి ॥ ౫౩॥

సఙ్ఖతాన్ వివిధాన్ విధాయ బహుధా సేనఃస్వకీయాఃస్వయం
స్వామిత్యేన చ సంస్థితో నయతి తా బహ్వీర్గతీర్యః సదా ।
యశ్చేన్ద్రాదిగిరీశ్వరాత్మకతయా సర్వాం దిశం పాలయన్
ఆదిత్యాత్మతయోదయాస్తమథ సఙ్ఖార్దైరిశః కల్పయన్ ॥ ౫౪॥

ప్రత్యక్షః సదుపాస్యమూర్తిరిహ యత్రేజోనిధిర్దృశ్యతే
తస్మైతేఽస్తు నమో నమః క్షితితలే రుద్రాస్తదంశాఃపరే ।
యే వృక్షాకృతయో వసన్తి వివిధా వృక్షేషు వా సంస్థితా
యే బ్రహ్మాదిపిపీలికాస్తనిఖిలప్రాణ్యాత్మాకాశ్చేతనాః ॥ ౫౫॥

బ్రహ్మాణ్డాఖ్యమహాక్షితావతితరాం రూఢాశ్చ భాలాక్షిణా
భోగాన్తే నిజకర్మణాం చ పునరప్యవర్తమానా ముహుః ।

యే రుద్రా హరితాభకేశనివహస్తేభ్యోఽపి యోఽసౌ పతిః
బ్రహ్మాదీనపి పాతి తైశ్చ రమతే తేషాం ప్రధానః పతిః ॥ ౫౬ ॥

తస్మై విశ్వభుజే నమో నమ ఇదం ప్రత్యక్షమావిస్ఫుర
శ్రేణీపిఞ్జరమూర్తయేఽతివిమలజ్యోతిర్మయాఙ్గాయ తే ।
చిద్రూపాయ చిదాత్మనేస్వయమభివ్యక్తాయ యే తాకికా
మార్గా యేఽపి చ వైదికా బహువిధా ధూమార్చిరాద్యా అపి ॥ ౫౭ ॥

తాదృఙ్మార్గవిదశ్చ యే క్రతుషు యే తావం ద్రష్టుభావంగతా
తేషాం తే పతయే నమోనమ ఇదం బభ్రుత్విషే సర్వదా ।
రక్షిత్రేవృషభస్య దివ్యవృషభారూఢాయ పాపాత్మనో
క్షుత్ప్రష్టఽపచయామయైశ్చవివిధైరావిధ్యనే యాని చ ॥ ౫౮ ॥

రక్షాంస్యధ్వరభక్షకాని సతతం తేషాం చ హోత్రే ముహుః
సోమాయౌషధి సమ్భవైరవిఫలైః సజ్జోవయిత్రే నృణామ్ ।
అన్నానాం పతయే నమో నమ ఇదం తే నిత్యాయూనే సదా
నీలాత్మ్యజ్జ్వలమూర్ధజాయ విలసద్యజ్ఞోపవీతాయ తే ॥ ౫౯ ॥

పుష్టానాం చ సతాం శమాది సుగుణైర్నాథాయ వాచో ధియః
కాయస్యేంద్రియసంక్చయస్య చ గృహక్షేత్రాదికానాం తథా ।
గ్రామాణాం ధనధాన్యయోరపి పశున్యూహస్య సత్సంత్రతే-
ధర్మస్యేతి చ పుష్టయో దశవిధా యాఃస్యర్థశానామపి ॥ ౬౦ ॥

ఏతాసాం పతయే నమో నమ ఇదం సంసారవృక్షచ్ఛిదే
హేత్వై సంస్మృతిజన్యదుఃసహమహాహింసాస్వరూపాయ తే ।
లోకానాం పతయేఽతి దుఃసహమహాసంసారఖిన్నాన్ జనాన్
కృత్వా తానథ రక్షతే కరుణయా శ్రీపంచవక్త్రాత్మనే ॥ ౬౧ ॥

దేవేశాయ నమో నమో భగవతే రుద్రాయ సజ్యం ధనుః
శశ్వద్ధారయతే సమస్తమవతే తేనైవ విశ్వం సదా ।
హృద్యేశో నివసన్నవన్యపురిదం క్షేత్రం స్వమాయామయం
మాయాయస్త్రసమాస్థితానివ సదా జీవాన్ ముహుర్భామయన్ ॥ ౬౨ ॥

క్షేత్రజ్ఞః స్వయమేవ పశ్యతి శ్రుణోత్యాస్వాదయత్యాస్పృశ-(?)
ఆనాద్యం సకలం చ వేత్తి సుఖదం యత్సాధనం కేవలమ్ ।
ఆవిర్భూయ భువి స్వయంవసతి యః క్షేత్రేషు లిఙ్గాత్మనా

క్షేత్రాణి స్వయమేవ రక్షతి సదా యః క్షేత్రపాలాత్మనా ॥ ౬౩॥

క్షేత్రాణాం పతయే మహేశ అవతే తస్మై నమస్తే నమః
సూతాయాస్య మహారథస్య జగదాధారస్య సూతాత్మనా ।
కల్పాదౌ చ మహామునీన్ ప్రతిపురణానాం ప్రవక్తైర్ధ్వరే
సోమాయాభియుతస్య కేవలమహాజ్ఞారే నిరూఢాయ చ ॥ ౬౪॥

భూతం భావి చ వర్తమానమహమిత్యాకారికాయాం పరా-
౭హంతా తత్ర భవాయ కేవలమహస్తవ్యాయ సత్యాత్మనే ।
సర్వేషాం వనదేవతాత్మకతయా గోప్తృ వనానాం నమః
తుభ్యం దేవ నమో౭స్తు లోహితనిభాయాశేషవాగాత్మనామ్ ॥ ౬౫॥

శబ్దానాం ప్రథమప్రవర్తకతయా లోకే హితాయాభితః
స్థిత్యా పాలయతే నిషాదపతయే శక్త్రే బృహద్బాహవే ।
వృక్షాణాం పతయే నమో నమ ఇదం మన్తైరుపాస్యాయ తే
౭వేద్యామోపనిషద్రహస్యవచనే లీనాయ చిద్రూపిణే ॥ ౬౬॥

సాక్షిత్యేన చ కర్మణాపిపరిచ్ఛేత్రే వణివత్పణాం
(సాక్షిత్యేన చ కర్మణాపి పరిచ్ఛేత్రే౭పరిచ్ఛేద్యాయ తే)
వాణ్యా వాచ్యతయా పునః పునరభివ్యక్తాయ చ స్వామినే ।
కక్షాణాం గిరిగుల్మగహ్వరనదీకుణ్డాత్మకానాం సదా
గోప్తృ తేషు చ సర్వతో నివసతాం నానావిధప్రాణినామ్ ॥ ౬౭॥

అధ్యక్షాయ వనస్య ధర్మగహనత్రాత్రే నమస్తే నమో
యస్మిన్విశ్వమిదం స్థితం భవతి చాప్యన్తే తథా లీయతే ।
యః శక్త్యా భువమాతనోతి విజయీ కర్తా ధనస్యాపి వా
పాత్రాయార్జయతాం ధనస్య కృతినాం దత్త్వోత్తమానాం ధనమ్ ॥ ౬౮॥

యస్త్రాతా వరివస్కృతాం కరుణయా యేనైవ విశ్వాత్మనా
వారీశాత్మతయా చ వారిణి సదా వాసః కృతో యేన చ ।
భూమాత్మా స్వయమోషధీః ప్రజనయన్ గ్రామ్యాస్తథారణ్యకాః
తాః సోమాత్మతయా చ పాతి సతతం తస్మై నమస్తే నమః ॥ ౬౯॥

ఉచ్చైర్ఘోషవతే మహార్ణవ మహామేఘూదిరూపాయ తే
శమ్భౌ పాహి శివేతి భక్తనివహైరుద్ధుష్యమాణాయ చ ।
యశ్చాక్రస్థయతే రణోద్యమసభాకోణే భటానాం ముహుః

యః శక్తోఽపి జగన్తి జేతుమఖిలాన్యేకః స్వయం లీలయా ॥ ౭౦ ॥

పత్నీనాం చ పతిః పదాని శతకోటీనాం చ నేతా స్వయం
తస్మై దేవ నమో నమోఽస్తు భవతే కల్పాన్నకాలే జగత్ ।
కృతస్త్వం వీతమభూచ్చ యేన హరతా కల్పాన్తరాత్రిర్యయా
యోఽసౌ కేవల ఏక ఏవ హి శివః కృతాన్నతమకః శిష్యతే ॥ ౭౧ ॥

భక్తం శోధయతి ప్రసీదతి పునస్తస్మై చ శీఘ్రం సదా ।
వత్సం గౌరివ చానుధావతి పరిత్రాతుం స్వభక్తం జనమ్ ।
నేత్రే బ్రహ్మవిదామనేకవిధిసత్వానాం చ తస్మై నమః ॥ ౭౨ ॥

మేధారాజ్యవశికృపా వరవధూ శత్రుక్షయాద్యం ఫలం
భక్తానాం ప్రదిశస్తమీశమృషిణా మణ్ణాకనామ్నాచిరమ్ ।
ధ్యాతం రుద్రమహం భజే సురతరోర్మూలే నిషణ్ణం సదా
గౌర్యా మౌక్తికభూషణాజ్ఞమమలం బాలేన్ద్రగజ్ఞాధరమ్ ॥ ౭౩ ॥

హర్తుం భర్తుమకర్తుమాశు చ జగత్కర్తుం కృతం చాన్యథా-
కర్తుం దుర్లుభమేవ సజ్జటయితుం శక్తస్త్యమేకఃప్రభుః ।
తస్మాత్తే సతతం నమోఽస్తు విజయాశక్త్యాభిభూతజ్ఞాగ-
త్సర్వం స్యాత్మని కుర్వతే చ సహమానాయాపరాధాన్ సతామ్ ॥ ౭౪ ॥

సాధూన్ పాలయితుం ఖలాంశ్చ నితరామావిధ్య తాన్ హస్త్యలం
యః సేనా అభితః పరానభిముఖాన్ తాసాం చ నేత్రే నమః ।
దేవేశాయ నమో మహావృషకకుద్భాగాధిరూఢాయ తే
ప్రోద్యత్థద్గమహాప్రహరకటవే చౌర్యాయ లీలాత్మనామ్ ॥ ౭౫ ॥

చోరాణామపి భక్తవత్సలతయా సంరక్షకాయాథవా
తేషాం శ్రేష్ఠతమాయ సర్వహరణాదస్తే నమస్తే నమః ।
ఉద్యత్థద్గవతే జనేషు నితరాం భక్తేషు సక్తాయ వా
తూణిరోత్తమధారిణేఽపహరతాం సాక్షాన్మహారణ్యకే ॥ ౭౬ ॥

వ్యాధానాం పతయే నమో నమ ఇదం తే వజ్రాన్చనాం కుర్వతే
యః కుర్వన్నపి విప్రలమ్భమభితో వ్యాహన్యతే నావరైః ।
తస్మై తే పరితః సదా విచరతే హర్తుం పరేషాం ధనం
నిత్యం కృత్రిమసాధువేషమయతాం నానావిధఫద్మనామ్ ॥ ౭౭ ॥

స్తాయూనాం పతయే నమో నమ ఇదం సమాభరశీలాయ తే

దాఢ్యాధ్ధం నితరాం వనేషు సతతం త్రాతుం జనానాశ్రితాన్ ।
సువ్యక్తం పరితః సదైవ చరితే స్వామిన్నరణ్యేఽనిశం
దన్యానాం వసతాం నమోఽస్తు పతయే తేభ్యోఽపి నిత్యం నమః ॥ ౭౮॥

యే రుద్రాః సదృశాస్త్యయా ధృతమహావజ్రాద్యనేకాయుధాః
తేషాం చానుచరా వరాయుధధరాస్తోమావితారోఽథవా ।
మర్త్యేష్యప్యథ హింసకాశ్చ ధనధాన్యాదీన్యలం ముష్టతాం
వ్యాధీనాం పతయే నమోఽస్తు భవతే తేభ్యోఽపి నిత్యం నమః ॥ ౭౯॥

ఉత్కిశాసిధరేభ్య ఆశు నగరే నక్తం చరదభ్యః సదా
చౌర్యాయై చ హరన్తి యే నిశి ధనం హత్వైవ తేషామపి
నాథాయాస్తు నమో నమోఽద్య తమహోష్టిషాయ తుభ్యం నమః ॥ ౮౦॥

వ్యాధైఃసంఘారతే హరన్తి పృథివీం యే వా ప్రకృంతా బలా-
త్తుద్రారణ్యగిరిప్రదేశపతయః క్షుద్రక్రియశిక్షితా
హంతారః కులలుఞ్చకాశ్చ (?) పతయన్తేషాం నమస్తే నమః ।
హస్తేనైకతమేన సమృద్ధిదధానేభ్యో మహేషుం ధనుః
సంజ్యం చాన్యతమేన వా పథి కరేణాత్తం మహద్భ్యో నమః ॥ ౮౧॥

అన్యదభ్యశ్చ నమోఽథ కుర్వథ ఇమే యుద్ధాయ సజ్జాన్యలం
సజ్జే దివ్యధనుష్యమోఘశరసన్ధానం ముహుర్వేగతః ।
కుర్వద్భిశ్చ నమో నమః శరవరాన్ సన్ధాయ చాపే సమా-
కర్షదోభ్యో విసృజదభ్యో ఏవ చ నమో భూయో నమః సాయకాన్ ॥ ౮౨॥

జ్యాముక్తాన్ పరితః పరాన్ అభిముఖాన్ సమ్ప్రాపయద్భిః శరైః
తైః శత్రూన్ ప్రహరద్భిరేవ పరితః శశ్వన్నమో వో నమః ।
ఆసీనేభ్య ఇతస్తతో భువి శయానేభ్యో గుహాభ్యన్తరే-
ఽప్యాయాసేన చ వో నమో నమ ఇదం తేషు స్వపదభ్యః సుఖమ్ ॥ ౮౩॥

జాగ్రదభ్యశ్చ నమో నమః క్వచిదధస్తిష్ఠదభ్యో ఏవ క్వచిత్
ధావదభ్యశ్చ నమో నమశ్చ సముపావిష్టేభ్యో ఏవ క్వచిత్ ।
స్వామిభ్యః సదసాం నమో నమ ఇదం చాశ్వేభ్య ఏవాపి వా
యేషాం శ్వస్తనవిత్తమాత్రమపి వా వైవస్తి తేభ్యోఽపి వా ॥ ౮౪॥

అశ్వాధ్యక్షతయేవ ఉజ్జ్వలమహస్తేభ్యో నమః శ్రీమతో
దేవస్యానుచరాః కిరాతవపుషః శ్రీరుద్రసంజ్ఞాః పరే ।

లీలాసమ్భృతవిగ్రహో భగవతః తస్యాంశభూతాః సదా
యే చాన్యే పరితత్పరన్తి బహవస్తేభ్యోఽపి నిత్యం నమః ॥ ౮౫॥

స్వాత్మానం హృది భావయన్తమనిశం రుద్రం రిపుఘ్నం సతాం
రాజామాత్యసమస్తరాష్ట్ర పురహస్త్యశ్వాది రోగాపహమ్ ।
బర్హోత్తంసధరం కిరాతవపుషం దేవం యువానం శ్వభి-
ర్భూతైశ్చావృతమగ్రతో మునిజనైర్ద్యేయం సదాభ్యర్చితమ్ ॥ ౮౬॥

యోఽత్రానువాకత్రయమేతదద్భుతం
యోఽర్థం తథా ధ్యానమిదం సదా ముదా ।
సన్ధాయ మన్త్రాంశ్చ శివస్య భావయేత్
పరాం చ ముక్తిం సమవాప్య ముక్తధీః ॥ ౮౭॥

సర్వాభ్యశ్చ నమోఽస్తు యా భగవతః సేనాః సమస్తాఖిలా-
నావిధ్యన్తి జగద్ధితాయ వివిధం యాస్తాడయన్త్యధతాన్ ।
యా ఉత్కృష్టగజైశ్చ పత్తినివహైః పూర్ణాశ్చ యా హింసినః
వ్యాపారాన్ పరిగూహయన్తి కుశలప్రజ్ఞావిశేషాశ్చ యే ॥ ౮౮॥

తేషాం యే పతయశ్చ యే త్వనియతం మృత్యుం ముహుః సంశ్రితా
నానాజాతినముద్భవా బహువిధక్షుద్రక్రియా జీవినామ్ ।
యే భూతానథ యానవన్త్యపి చ యే యే భూతరక్షోగణా
రుద్రాః పారిషదాస్తథాధిపతయస్తేషాం చ యే యే పరే ॥ ౮౯॥

యే వా ముఙ్గితమస్తకాతివివిధాకారాశ్చ యే స్వేచ్ఛయా
సిహ్మవ్యాప్రుగజాశ్వనైరిభవృషాద్యాకారభాజశ్చ యే
జ్ఞానాకారగుణప్రభావవిభవైర్నిత్యం మహాన్తశ్చ యే
క్షుద్రజ్ఞానగుణప్రధానవిభవా యే వా రథాధిపితాః ॥ ౯౦॥

యే యోధేషు(యుద్ధేషు) రథాన్వితేషు చరజైర్ధావన్తి శత్రూన్ ముహుః
యే చన్ద్రార్కమహిముఖాఃసురగణాః ప్రాప్తా రథత్వం విభోః ।
యే రక్షన్తి రథాన్ వహన్ స్వయమనారుహ్యైవ శక్త్యా స్వయా
యే రుద్రాః పరితః శివస్య పురతః సేనాత్వమధ్యాసతే ॥ ౯౧॥

ఏతాసామపి నాయకాః సురవరాః యే సూతరూపాః సురాః
యే గృష్ణాన్తి రథేషు రశ్మినివహన్ సూతాజ్ఞయా కిక్కిరాః ।
యే స్యుర్వర్ధనిజాతిజా అపి చ యే దక్షా రథానాం కృతౌ

యే జాతాశ్చ కులాలజాతిషు తథా యే లోహకారాశ్చ యే ॥ ౯౨॥

నానాపక్షసమూహబోధనవిధౌ దక్షాశ్చ యే వై జనాః
మత్స్యదిప్రతిధాతకా అపి చ యే కుర్వన్తి తిష్ఠానిషూన్ ।
యే వా ధన్యకృతశ్చ యే వనమృగవ్యాధాఃసదా యే నరాః
నేతారశ్చ శునాం చ వృత్తినిరతా యే వా శునామాకృతిమ్ ॥ ౯౩॥

బిభ్రాణా అథ యే శునాం చ పతయః శమ్భోరథాంశాంశకాః
సర్వే మర్త్యజగద్గతాః కుమనుజా విశ్వేశ్వరాంశాశ్చ యే ।
యే భూమౌ దివి సూర్యచంద్రధరణీబ్రహ్మగ్నివిష్ణ్వాదయో
యే రుద్రాశ్చ జగన్తి పాన్తి పరితః పూర్ణాః శివస్యాంశతః ॥ ౯౪॥

యే సన్తి ప్రమదా(థా)దిరూపచరితాః సర్వేభ్య ఏవాధునా
తేభ్యః సమృత్తి పూరుషం స్తుతినుతిం కృత్వా నమస్కర్మహే ।
శమ్భుం దుఃసహదుష్టకుష్టవివిధవ్యాధిజ్వరాపస్మరో-
ద్ధర్తారస్తంస్మరహం హరం పురహరం దుర్వాసనామ్నార్చితమ్ ॥ ౯౫॥

భస్మాధూలితవిగ్రహం త్రిణయనం భాస్వజ్జటామణ్డలం
స్వాసీనం వృషభే గణైః పరివృతం సామ్భం సదా భావయే ॥ ౯౬॥

--

శ్రీరుద్రం యజషాం చ మధ్యమమహాకాణ్డే చతుర్థే స్థితం
సంసారామయ భేషజం ప్రజపతాం విశ్వేశభక్తిప్రదమ్ ।
తస్మిన్నర్థయుతో విభాసతి హృదా మన్త్రానువాకాన్ ముదా
చాతుర్థః సకలాత్మనాం భగవతో వక్తుం ప్రవృత్తో మునే ॥

--

విశ్వం యః సతతం బిభర్తి సమధిష్ఠాయైవ మూర్త్యష్టకం
యస్తాభిస్తనుభిః శివాభిరనుగృహ్ణాతీహ తస్మై నమః ।
యః సర్వత్ర సుపూర్ణ ఏవ భవతి స్వస్మిన్ విలీనం జగత్
భూయో భవతి స్థితం భవతి తద్యస్మింశ్చ యో భావ్యతే ॥ ౯౭॥
యోగీన్ద్రైర్భగవాన్ అపాం స్వయమధిష్ఠాతా చ యోఽసౌ రుజాం
నిత్యం ద్రావయతాం సతాం స్వయమధిష్ఠాతా చ సూర్యస్య యః ।
తస్మై నిత్యమిదం నమోఽస్తు యుగపత్కల్పాన్తకాలే జగత్
సృష్టేవాశు విహింసతే హి యమధిష్ఠాతా తథాగ్నేరపి ॥ ౯౮॥

ఆజ్ఞాదణ్డధరప్రహారిత మహామాయోరుపాశః పశూన్
బ్రహ్మదీనవతీహ భూతనివహాధిష్ఠానరూపశ్చ యః ।
తస్మై సర్వసురాధికాయ జగతామీశాయ తుభ్యం నమో
సిలగ్రీవకలేవరాయ శితికణ్ఠాయాస్తు తుభ్యం నమః ॥ ౯౯॥

యోగీశాయ కపర్దినేఽఖిలమహాయాగేషు దీక్షాభృతే
తుభ్యం వ్యుప్తశిరోరుహాయ యజమానాకారభాజే నమః ।
దేవేశాయ సహస్రలోచనభృతే శక్రాత్మనే తే శతా-
న్యత్యస్తోత్రమధన్వబాణవివిధానేకాయుధానాం యుధి ॥ ౧౦౦॥

బిభ్రాణాయ నమో గిరీశ్వరకృతావాసాయ దిగ్వాసనే
రశ్మివ్రాతవృతార్కమణ్డలసమావిష్టాయ సూర్యాత్మనే ।
సర్వప్రాణిహృదమ్బుజేషు వసతే తుభ్యం నమో రేతసః
సేక్త్రే దివ్యహిరణ్మయస్య చ హరేర్గర్భే విధాత్రే విధేః ॥ ౧౦౧॥

శూరాయాత్తమహేషవే నమ ఇదం స్వల్పప్రమాణాయ చ
స్వేచ్ఛాసంజుచితాంజకాయ చ నమస్తస్మై బృహద్రూపిణే ।
జ్ఞానాకారవయస్తపోభిరభివృద్ధాయస్తు తస్మై నమో
వృద్ధాయాధికదీర్ఘకాలవయసాం స్తోత్రైః ప్రవృద్ధాయ చ ॥ ౧౦౨॥

సమ్యగ్వర్ధయతే స్వభక్తనివహాన్ దేవాయ తస్మై నమః
విశ్వాగ్రాయ తథా ప్రధానపురుషాయేదం నమోఽస్తాశవే ।
శీఘ్రానేకగతిప్రభేదకుశలాయేదం నమః శమృభవే
స్వావిర్భావవతే చ తాసు వివిధాకారప్రవాహాసు చ ॥ ౧౦౩॥

నిత్యం సన్నిహితాయ తే నమ ఇదం స్థానే మహోర్మిష్యపాం
నిష్కమ్నా విగతస్వనాః పునరపాం వీచిస్వనాశ్చాపి యా ।
ఆపస్తాసు చ సర్వదా నివసతే తస్మై నమః ప్రోతసాం
మధ్యే సన్నిహితాయ కింఞ్చ వసతే ద్వీపేషు పుణ్యేషు చ ॥ ౧౦౪॥

తుభ్యం దేవ నమః పితామహహరీన్ద్రేభ్యః ప్రశస్తాయ చ
జ్యేష్ఠాయాతిమనోజ్ఞనిత్యతరుణాకారాయ నిత్యం నమః ।
విశ్వస్మాదపి పూర్వమేవ వసతే స్థాత్రే చ తస్మాత్పురం
జన్మాన్తాదివివర్జితాయ చ నమో మధ్యే ప్రసిద్ధాయ చ ॥ ౧౦౫॥

లీలార్థే శవధారిణే నమ ఇదం తుభ్యం జఘన్యాయ చ
స్థిత్యన్తాదిమతామశేషజగతాం మూలాయ తుభ్యం నమః ।
గాన్ధర్వే నగరే తదైవ నగరేష్వన్నేషు సర్వేషు చ
స్థాత్రైఽధీశతయా ప్రతీపసరణే దక్షాయ తుభ్యం నమః ॥ ౧౦౬ ॥

ప్రాణీప్రాణసమూహసంయమనమప్యన్నే స్వయం కుర్వతే
నిత్యం సంవసతే యమస్య చ పురే కాలాన్తకాద్యాత్మనా ।
విశ్వక్షేమవిధాయినే నమ ఇదం సౌరాత్మనా చోర్వరాః
స్వావిర్భావసమస్తసస్యనివహస్యావర్ధయిత్రే సదా ॥ ౧౦౭ ॥

ధాన్యాద్యాత్మతయా ఖలేషు వసతే తుభ్యం నమః సర్వదా
లోకే వాచ్యతయా స్థితాయ సతతం దేవైః సహ క్రిడతే ।
కల్పాన్తైఽప్యవినాశినే శ్రుతిశిరోవేద్యాయ తుభ్యం నమః
స్వావరణ్యాయ చ రక్షకాయ చ నమః శుశ్రూషమాణాయ చ ॥ ౧౦౮ ॥

వర్ణధ్వన్యభయాత్మనా శ్రుతిపురాణాదౌ ప్రసిద్ధాయ చ
ప్రత్యుప్తప్రతిశబ్దరూపిణ ఇదం తుభ్యం నమః శీఘ్రగామ్ ।
సేనాం పాలయతేఽతి శీఘ్రగరథాయేదం నమస్తే నమః
శూరశ్రేష్ఠతమాయ దుష్టనివహాన్ సమ్భిన్నతే తే నమః ॥ ౧౦౯ ॥

వర్ణశ్రేష్ఠభృతే విశిష్ట విలసద్దేహాయ తుభ్యం నమః
దివ్యోపాయనభస్మభాజన శిరస్త్రాణాదికం బిభ్రతే ।
ఆగుల్ఫస్థలలమ్పికఞ్చకభృతే నిత్యం నమోఽస్తుశ్రుతి-
ఖ్యాతాయ శ్రుతివిశ్రుతాయుధభృతే విఖ్యాతసేనాయ చ ॥ ౧౧౦ ॥

శమ్భుం శత్రుభయాపహం జయమహాసామ్రజ్యసత్పుత్రదం
గోరీపాణిసరోరుహార్పితమహాహేమాద్రీబాణాసనమ్ ।
బాణాలఙ్కృతపాణిమేణవిలద్భాలేన్ద్రగణ్గధరం
శాన్తం సున్దరరూపిణం వృషవరారూఢం భజే సర్వదా ॥ ౧౧౧ ॥

--

రుద్రార్థవిశ్రుతపదార్థసుబోధసార-
వాక్యార్థవైభవమిదం ప్రకటానువాదమ్ ।
పఞ్చాస్యశ్లోన్తశ్రుతివిశ్రుతి పఞ్చవాక-
వైదానువాకమిదమేవ మహార్థసారమ్ ॥

--

దేవీపాయ నమోఽస్తు దుస్థభిమహానిధ్వానరూపాయ చ
ప్రౌఢాత్మ్యన్నతవైభవాయ వసతే దేవైశ్చ సార్థం సదా ।
భేరీవాదనదణ్డరూపిణ ఇదం తుభ్యం నమః సర్వదా
దుష్టాన్ ధర్షయతే విమర్శకుశలాయాశేషవిద్యాసు చ ॥ ౧౧౨॥

నిత్యం భక్తజనే ప్రకృష్టకరుణాశీలాయ తస్మై నమో
దౌత్యం కర్మ చ కుర్వతే సుమనసాం ప్రాణాయ వహ్నిత్యనే ।
భక్తేభ్యః కృపయా ప్రకృష్టధనదాయేదం నమో బిభ్రతే
ఖడ్గం చేషధిముత్తమం నమ ఇదం తీక్ష్ణేషుహస్తాయ చ ॥ ౧౧౩॥

తీక్ష్ణనేకశరాయుధాయ చ నమః సౌమ్యాయ చ స్వోచితా-
మోఘానేకమహాయుధాయ శుభసత్కేదణ్డహస్తాయ చ ।
తుభ్యం దేవ నమోఽస్త్యనేకవివిధక్షుద్రార్థసంఘ్నారిణే
ప్రఖ్యాతాయ చరాయచాచరమహాలింగేషు పూజ్యాయ చ ॥ ౧౧౪॥

నిర్మగ్నామ్భసి భూతలే సదుదకే దేశేషు చాకర్షమే
విఖ్యతేషు సరస్సు విశ్రుతనదీ శ్రేష్ఠాసు నాదేఽపి చ ।
దేవాద్యర్థనివేశితేషు నివహకూపేషు గర్జేషు చ
సద్వర్షామ్భసి చాపి మేఘనివహ విద్యుత్సుతప్తామ్భసి ॥ ౧౧౫॥

దీప్తాభ్రే స్ఫురదాతపేషు చ మహావాతే చరిష్యన్మహా-
భూతవ్రాతయుగాన్తదుఃసహశిలావర్షోగ్రసంవర్తకే ।
గ్రీష్మే వాతసముత్థపాంసునివహే వాత్యాసు వాఽన్యత్ర వా
యా సత్తాన్తి తదాత్మనా జగదిదం వ్యాప్య స్థితాయానిశమ్ ॥ ౧౧౬॥

యః సర్వాణి సదైవ పాతి పరితో వస్తూని వాస్తోషృతి-
స్తస్మై చాస్తు నమోఽస్తు సర్వభువనవ్యాప్తాయ సర్వాత్మనే ।
రుద్రం భీమకనామకేన మునినా శ్రీహేమకోశేన చ
ధ్యాతం వశ్యసురూపవటిసుతసత్సమ్మత్తిమేధాయుషామ్ ॥ ౧౧౭॥

విద్యాఽఽరోగ్యసుధేనుపట్టసుమహాసామ్రాజ్యమోక్షశ్రియామ్ ।
దాతారం దివిపచర్మలమ్బితజటాసర్పాదిచిహ్నం భజే ॥ ౧౧౮॥

--

రుద్రార్థసారపదమన్తపదార్థసార-

పుణ్యానువాకవిశదఃఖలు పృష్ఠసప్తః ।
విశ్వాధికప్రణతిబోధకసర్వభావ-
యుక్తో హి భక్తవరముక్తికశక్తిదాయా ॥

--

లోకానుగ్రహకామ్యయాఽఖిలసతాం ధ్యేయశ్చ యః సర్వదా
ధత్తే యః శివశమ్ముశక్జ్కరముఖానేకాభిధానాని చ ।
తస్మై దేవ నమోఽస్తు యః కరుణయా ప్రాదుర్భవన్నగ్రతో
భక్తాన్ పాతి సహోమయా ప్రతిదినం దేవాన్ పితౄన్ మానవాన్ ॥ ౧౧౯ ॥

అన్యానప్యమృతేన తర్పయతి యః సోమాత్మనా శక్జ్కరః
సర్వానభ్యుదయేన తర్పయతి యః సోమాదియాగాత్మనా ।
పశ్చాద్భావయతి స్వయం ప్రణమతాం నిత్యం రుజం ప్రాణినాం
తస్మై దేవ నమోఽస్తు నిత్యముదయత్కాశ్మీరతామ్రాయ చ ॥ ౧౨౦ ॥

సిన్ధూరారుణమూర్తయే తదను తే సూర్యాత్మనేదం జగత్
(సిన్ధూరారుణమూర్తయే దినకరాకారాయ సర్వంజగత్)
ద్యుత్యా ద్యోతయతే చ శం గమయతే ప్రాపయ్య భక్తం జనమ్ ।
సర్వాణ్యాలయతే పశూన్ విధిముఖాన్ చోరారితాపాత్యయ-
వ్యాధిభ్యః కృపయాఽవతే నమ ఇదం తే దుష్పుధర్షాయ చ ॥ ౧౨౧ ॥

దుఃఖాద్వైర్యజమానమూర్తయ ఇదం యేభ్యః సమస్తం జగత్
జన్మవ్యాధిజరావిపత్తిమరణాదిభ్యో బిభేతీదృశా ।
యస్మాద్బిభ్యతి తేఽపి తే భగవతే తస్మై వియన్మూర్తయే
తుభ్యం దేవ నమో యదా ఖలజనాః సాధూన్ జిఘాంసన్తి యే ॥ ౧౨౨ ॥

ఆవిర్భూయ యదగ్రతః ప్రథమతస్మైషాం నిహన్త్రే చ యే
దూరే త్వామపహాయ సర్వజగదారాధ్యం కుమార్గే స్థితాః ।
తేషామేవ దురాత్మనాం చిరతరే కాలే నిహన్త్రే నమో
హన్త్రే హన్తి బలిన యేన మహతా హస్తవ్యమాశు క్షణాత్ ॥ ౧౨౩ ॥

తద్రూపాయ పశూన్ కృతావివ మహాసంహారకాలే బలాత్-
యాత్యవ్రాతిశయేన హస్త్యపి హరిబ్రహ్మేంద్రముఖ్యాదరాత్ ।
ఆతార్యస్య చరాచరస్య జగతస్తస్మై నమోఽస్తు ప్రభో
రుద్రాః పాన్తి జగన్తి యే చ పరితో వృక్షాది రూపాః పరే ॥ ౧౨౪ ॥

యే రుద్రాహరితాభకేశనివహస్తేభ్యోఽపి నిత్యం నమః
సంసారార్థవమాశు తారయతి యస్తారాత్మకః సర్వథా ।
బ్రహ్మ బ్రహ్మవిదాం చిరాదుపదిశంస్తస్మై నమస్తేఽస్తు యద్-
దుఃఖాపాయమయం సుఖం యది తదాభాగ్యం పరత్రేహ చ ॥ ౧౨౫॥

సాక్షిత్యేన తయోః శమిత్యపి మయశ్చేతీహ విఖ్యాతయోః
ద్రుష్టం నిత్యసుఖాత్మనే నమ ఇదం శ్రీశక్కురాఖ్యాయ చ ।
సర్వస్మై జగతే కరోతి కృపయా యః శంమయశ్చానిశం
తస్మై తేఽస్తు నమఃశివాయ చ గుణాతీతాయ శుద్ధాయ చ ॥ ౧౨౬॥

ఇచ్ఛాశక్త్యవియుక్తచిద్దనశరీరాయావ్యయాయాత్మానే
పూర్ణానందతరాయ పూర్ణసుఖదాయాజస్రపూర్ణాయ చ ।
లోకానామవిపర్యయేణ కురుతేఽత్యంతం శివం యః సదా
తస్మై చాస్తు నమః ప్రయాగబదరీకేదారకాశ్యాదిషు ॥ ౧౨౭॥

తీర్థ్యో యో హి మరుద్వృధాదిసరితాం కూలం చ గోదావరీ-
కృష్ణా సిన్ధుసరస్వతీముఖసరిత్పారం తదర్వాక్షటమ్ ।
నిత్యం సన్నిహితాయ తేషు జగతాం త్రాణాయ తుభ్యం నమః
ప్రాప్యైవోత్తమయోనిజన్మగుణముత్కర్షక్రమాత్ప్రాణీనామ్ ॥ ౧౨౮॥

మగ్నానాం భవసాగరే కరుణయా చోన్మజ్జయిత్రే భవా-
దూర్ధ్వం చోద్ధరతే నమః క్రమవశాత్పారం భవామ్భానిధేః ।
ప్రాప్తాన్కర్మవశేన జన్తునివహానావర్తమానాన్పునః
కర్తుం ప్రేరయతే ధియస్తదను తాన్మధ్యే భవాభ్రేచ్ఛిరమ్ ॥ ౧౨౯॥

సర్వాన్భూమయతే నమోఽస్తు భవతే పుణ్యేషు దర్భాదిషు
క్షుద్రప్రాణీకులేషు బాలత్పణవత్ స్వల్పప్రామాణ్యేషు చ ।
ఫేనశః ఫేనవదల్పకాలమథవా యావత్పు జన్తుష్యపి
ఏవం తత్నికతాసు తద్వదధికం క్షుద్రేషు సీరేష్యపి ॥ ౧౩౦॥

నానాపుణ్యనదీప్రవాహానివహే తత్తుల్యభూతిష్యపి
శ్రేష్ఠప్రాణీషు చేరిణేషు చ తథా నిత్యక్రియామానిషు ।
ప్రఖ్యాతే పథి చ ప్రకృష్టతరస్మార్థానువర్తిష్యపి
క్షుద్రానేకశిలాతికర్కశతరే దేశే కుశిలే జనే ॥ ౧౩౧॥

వస్తవ్యే విజనే జనేష్యతి(పి) తథా యోగ్యేషు చైతేషు యః

సర్వేష్వేవమనుగ్రహాయ జగతాం ఆస్తే విభుః సర్వతః ।
తస్మై తేఽస్తు నమః కపర్దిన ఇదం సత్కుంజలాయానిశం
భక్తానాం పురతః స్థితాయ చ నమో గోష్ఠే గృహాభ్యాస్తరే ॥ ౧౩౨॥

తల్పేఽనల్పతరే తవాతివివిధప్రాసాదమధ్యే తథా
కాటే పర్వతగహ్వరే హ్రదవరే సీహారవారిష్యపి ।
సత్పాంసౌ విషమే రజస్యపి తథా శుష్కేఽపి చార్ద్రేఽపి చ
దేశే లుప్తతృణాదికే చ పరితః పూర్ణే తృణాద్యైః స్థలే ॥ ౧౩౩॥

ఉర్వామధ్యఖిలాకృతిప్రతికృతౌ పర్ణేషు పర్ణవృజే-
శూరేష్యస్తి శివోఽయమేవమభితః సచ్చిత్సుఖాంతైః స్వయమ్ ।
భూతం భావి చ వర్తమానమను సజ్గుహ్లాతి బుధ్యా సతాం
భక్త్యా భావయతాం స ఏవ సులభస్తస్మై నమః కుర్మహే ॥ ౧౩౪॥

ప్రాఠభాఖిలకర్మబన్ధవినివృత్త్యర్థం చ పాపాత్మనాం
ఆధివ్యాధిజరారితస్కరమహాసర్పాదినక్రాదిభిః ।
క్షిణ్యద్ధోభ్యో వివిధం నమస్తనుభృతాం కర్మానురూపం ఫలం
దాతుం దుష్కృతిసంత్యమే సుకృతినశ్చేమే కిలేత్యన్వహమ్ ॥ ౧౩౫॥

లోకానుగ్రహకామ్యయాపి చ విచిన్వద్ధోభ్యో నమో వో నమో
మర్యాదా చ సునిశ్చితా చ నియమేనాయుః క్షయః ప్రాణీనామ్ ।
హస్తృభ్యశ్చ నమః కథశ్చాదపి సర్వేయుః క్వచిత్ప్రాణినః
ప్రాయేణేతి హి శాసితం తనుభృతః సర్వాన్ సమస్తాన్ సదా ॥ ౧౩౬॥

సీరన్ధ్రం సువిజృంభితం జగదిదం వ్యాప్య స్థితేభ్యో నమః ।
శ్రీరుద్రానుచరాశ్చ గుప్తమపరే యే సన్తి తేభ్యో నమః ॥ ౧౩౭॥

వ్యక్తావ్యక్తతయా చరాచరామయం విశ్వం సదాన్తర్బహి-
ర్వాస్తా విశ్వభవాభవస్థితికృతో విశ్వాత్మకా విశ్వపాః ।
విశ్వస్మాదధికాశ్చ విశ్వపతయస్తన్నిగ్రహానుగ్రహ-
వ్యగ్రాత్మ్యగ్రసుశాన్తవిగ్రహకృతో రుద్రాస్త్యదంశాశ్చ యే ॥ ౧౩౮॥

తద్రూపేణ వయం నతిస్తుతిశతైస్త్యాం ప్రీణయంతోఽధునా
సుప్రీతం వరదం కృపాలుమభయం సమృద్ధయామః శివమ్ ।
బిభ్రాణః కవచం విభాతి భగవాన్ యః పాపినాం దుర్గతేః
ప్రత్యేదం ఖలు దుఃఖదుఃసహమహాసంసారదారిద్ర్యయోః ॥ ౧౩౯॥

యోఽసౌ ప్రాపయితా సమస్తభువనం ధ్వంసాత్మికాయా గతేః
శశ్వత్తారయితా చ యోఽఖిలజగన్నాథోఽన్నదోఽపి స్వయమ్ ।
విశ్వస్యైకగతిః స ఏవ నిఖిలాలక్ష్యస్వరూపః సదై-
వాస్తే తస్య దరిద్రవజ్జగదిదం యన్నామరూపాత్మకమ్ ॥ ౧౪౦॥

సర్వస్థూలశరీరమేవ యదిదం యస్య స్వహృద్యేశతో
యః సమ్భూయ చ నీలలోహిత ఇతి ఖ్యాతః శిరఃపఞ్చమమ్ ।
ఉద్వర్తస్య విభోర్విధాతురగజావిష్ణోశ్చ వామంవపు-
ర్యో దత్వా సవిలాసలోహిత తనుర్నిర్దోషరూపశ్చ యః ॥ ౧౪౧॥

కణ్ఠే నీలమతీవలోహితనిభం చాన్యత్రగాత్రం శివం
ధత్తే యః సతతం దయామయతనో సత్వం ప్రసన్నోఽధునా ।
ఏతాన్పుత్రకలత్రమిత్రపరివారాదీనిమాన్ గోమహి-
ష్ఠ్యాదీంశ్చాపి పశనహన్ ప్రణమతాం భీతాన్ క్రుధా మా కృథాః ॥ ౧౪౨॥

దుఃఖాద్వైశ్చ కదాపి మా గమయ తానార్తిం ప్రసాదాత్తవ
స్వామిన్ కిఞ్చిదపి జ్వరాదికమిమాన్ మా బాధతాం క్వాపి చ ।
ప్రధ్యాతం పులహేన రుద్రమనిశం భూతాభిచారాదిక-
ద్రోహోర్విభయాపహం ధనమహాసిధ్యాదికం ధ్యాయతామ్ ॥ ౧౪౩॥

ఆగుల్ఫం సితకఞ్చుకం డమరుకోద్దుక్తోల్లనత్కుణ్డలం
ధ్యాయేత్తున్దిలపుత్రపుంసతిలకం సన్నూపురం భైరవమ్ ।
తుఙ్గోత్తుఙ్గతురఙ్గసంవృతమహామాతఙ్గమధ్యస్ఫుర-
ద్ధావత్ప్రోథరథాయుతావృతలసజ్జామ్బూనదస్యన్దనమ్ ॥ ౧౪౪॥

అధ్యాస్తో భవతీహ యః షీతిరథే మాణిక్యసిహాసనం
బ్రహ్మ జాతు నిజాశ్రితానపి జనాన్తన్ముజయన్ మానవః ।
ఇన్ద్రబ్రహ్మపదం చ సమ్యమఫలం సాక్షాచ్ఛ మోక్షశ్రియాం
సాలోక్యాదిచతుర్విధం చ భజతాం తదోభగ్యసామ్యం ఫలమ్ ॥ ౧౪౫॥

యా తే తత్పురుషస్య రుద్ర శివదాపూర్వా తనుర్యోగీనాం
సర్వం యచ్ఛతి యా చ దక్షిణతనుః సంసారరుగ్భేషజీ ।
ప్రక్షీణాఖిలకర్మభిన్న హృదయగ్రన్థిప్రణష్టాఖిలా-
జ్ఞానం ఛిన్నసమస్తసంశయమపాస్తద్వైతమస్తారికమ్ ॥ ౧౪౬॥

జ్ఞానం ప్రత్యగభిన్న చిన్మయపరబ్రహ్మైకలక్ష్యం పరం
సర్వాన్ బోధయతః సదా మునిజనాన్ చిన్మద్రయా భద్రయా ।

రుద్రస్యాదిగురోః సతాం శివమయీ యా స్యాత్తనూరూర్ధ్వగా
తస్య జ్ఞానఘనాత్మికా తవ గుణాతీతా శివాఖ్యామలా ॥ ౧౪౭॥

నిత్యాఽఽత్యన్తికబన్ధముక్తిఫలదా చేశానమూర్తేః సదా
తాభిస్తే తిస్సభిస్తనూభిరభితస్త్యం సజ్జనైకార్థినా ।
యావన్నానుషభోగలాభజనితానన్దేన దీర్ఘాయుషం
త్వామారాధయితుం శివం సుఖయ నః శమోభి దయామోభినిధే ॥ ౧౪౮॥

జ్ఞానైశ్వర్యయశోదయాది సుగుణైః సర్వైరనన్తైర్భుతైః
సంవృద్ధః కృపయా సకృత్ప్రణమతామప్యేకభక్త్యా సతామ్ ।
యః సంవర్ధయితా య ఏవ నిఖిల బ్రహ్మాణ్ణవిధ్వంసనా-
ఽఽవిర్భావోద్వహనైకధృష్టు పరమం ధత్తే ఫలం కేవలమ్ ॥ ౧౪౯॥

యోఽసౌ దివ్యకపర్ధభృద్యమభితస్తే వీరభద్రాదయో
ధీరాశ్చాధివసన్తి యస్య మహతా వీర్యేణ ధీరోద్ధతాః ।
క్షీయన్తే నిఖిలాః ఖలా భగవతే రుద్రాయ తత్తే ప్రియాం
నిత్యం తాం బిభృమో వయం మితిమయీం యా మానసార్చామయీ ॥ ౧౫౦॥

స్వర్గోత్కృష్టఫలార్థిభిర్మునిజనైః సర్వేశ్వరః సర్వథా
ధ్యాతవ్యః శివ ఏవ కింఞ్చ బహుథా యష్టవ్య ఏవానిశమ్ ।
స్తోతవ్యః పరిక్రీర్తనీయ ఇతి చ చావిచ్ఛేదనీయా మతిః
తాం లబ్ధ్వా శివమేవ సర్వమితరత్సన్త్యజ్య సర్వాత్మనా ॥ ౧౫౧॥

ధ్యాయన్తః సతతం భజామ ఇహనః శ్రీశక్కరస్య ప్రభోః
తస్యైతత్కృపయా యథా స్వపరివారాణాం చ కింఞ్చధునా ।
గ్రామేఽస్మిన్నివసన్త్యశేషమపి యద్యత్ప్రాణిజాతం చ త-
త్పుష్టం తుష్టమనాతురం చ సుఖితం భూయాత్తథోపాస్మహే ॥ ౧౫౨॥

స్వామిన్ రుద్ర నమస్క్రియాభిరనిశం స్తోత్రైర్హృదిఃక్షయ-
ద్వారి త్వాం వయమాదరాత్పరిచరేమాస్మాను కుర్వన్ కృపామ్ ।
దారాపత్యధనాదిభిస్తు సుఖితానస్మాన్మరుష్యాపి చ
బ్రహ్మానన్దమయం చ యత్తదపి నః శ్రేయః కృపామోభినిధే ॥ ౧౫౩॥

యద్వా ప్రార్థనయా ప్రయచ్ఛ భగవన్ త్వయ్యేవ భక్తిం స్థిరాం
వాఙ్మూతీతఫలప్రదా భవతునః సర్వాత్మనా సాత్వికీ ।
సంసారజ్వర దుఃసహార్తి హరణ స్వామింస్తవానుగ్రహః

పూర్ణో నః కిమసాధ్యమస్తి భజతాం తస్మాత్సమస్మత్ప్రతితా ॥ ౧౫౪ ॥

సప్తత్వేన నియోజితః స భగవాన్ లోకేశ్వరః స్వస్య య-
త్ప్రాప్తానాగతదుఃసహార్తిశమనం వాఙ్మన్ తదాజ్ఞాక్రమమ్ ।
నాతిక్రమతి తచ్చ దుర్లభ మపి ప్రాప్యోమహే తత్తథా ॥ ౧౫౫ ॥

దేవం గోధనవర్ధనం ప్రణమతాం హస్త్యశ్వరక్షాకరం
మాణ్డవ్యేన మహర్షిణార్చితముమాకాంతం ప్రసన్నాననమ్ ।
చన్ద్రోద్భాసితశేఖరం మునిజనైః సంస్తాయమానం ప్రభుం
ధ్యాయేద్రుద్రమభీష్టదం ప్రణమతాం సిహ్మసనాధిష్ఠితమ్ ॥ ౧౫౬ ॥

స్వామిన్ రుద్రమదీయ వంశమఖిలం వృద్ధం యువానం శిశుం
గర్భస్థం పితరం స్వమాతరమిహాస్మాకం రుషా మా వధీః ।
మా హింసీశ్చ ప్రియా తనూర్బహువిధా వ్యాధ్యాది వాతాతప్తైః
శస్త్రాస్త్రాగ్ని మహాహి వృశ్చికవృక వ్యాఘ్రాగ్రసిహ్మాదిభిః ॥ ౧౫౭ ॥

సర్వాభీష్టఫలప్రదం ప్రణమతాం దేవం దయాశేవధిం
దేవేశం హృది దేవరాతమునినా ధ్యాతం గణేశావృతమ్ ।
తం నస్తిశ్వరవన్దితం సువిమలం బాలేన్ద్రచూడామణిం
బాలాదిత్య సమానకాన్తిమనిశం శ్రీరుద్రమేకం భజే ॥ ౧౫౮ ॥

స్వామిన్ రుద్ర వపాహవిశ్వపురోడాశాఙ్గయాగైర్ముహుః
ప్రీతిం తే నమసా చ సమ్ప్రతి వయం సమ్పాదయన్తోఽధికామ్ ।
దేవ త్వాం కరుణానిధిం పరిచరేమాస్మాసు కుర్వన్ కృపాం
భక్తానామపరాధినామపి చ మః పుత్రేషు పౌత్రేషు చ ॥ ౧౫౯ ॥

గోఽజాశ్వాదిషు చాస్మదాదిషు రుషా హింసాం విభో మా కృథాః
కిఞ్చాస్మత్కులవర్ధనాన్నిహరణే దానే చ ధర్మే ధనే ।
బాలాంస్తన్యపరాంస్తథౌరసగణాన్ మా నో వధీః కిం తు తాన్
వర్ధిష్ణున్ చిరజీవినశ్చ కురు తాన్నః ప్రార్థనేయం విభో ॥ ౧౬౦ ॥

స్వాత్మానం హృది భావయన్తమనిశం రుద్రం చిరాయుర్మహా-
మార్గక్షేమసుతుష్టి పుత్ర కనక శ్రీకన్యకాదిప్రదమ్ ।
త్వామేకాదశధా విభక్తవపుషం తేజోనిధిం శూలినం
చన్ద్రాబజ్జుతమౌలిమిన్ద్రధవలం శాన్తాకృతిం భావయే ॥ ౧౬౧ ॥
ఆశ్రాన్తాన్ పురుషాంశ్చ గాశ్చ నితరాం త్వాం నిఘ్నతః సర్వదా

ప్రీతిర్హింసనగోచరాయ దరూపం చ దూరేఽస్తుతత్ ।
విశ్వత్రాణపరాయణస్య జగతాం మాస్మాసు భూతస్య యా
చణ్డిశాద్యవనేఽస్తి సాస్తు మయి సా ప్రీతిః సదాస్మాస్విహ ॥ ౧౬౮॥

భక్తానాం శివదం సదాశివ శివం రూపం చ యత్తచ్చివా-
యాస్మాకం పురతః పరిస్ఫురతు తే కింశ్చాధునాస్మాన్ విభో ।
భృత్యాన్ రక్ష సపక్షపాతమధికం దాక్షిణ్యపూర్ణం వచః
క్షేమం యోగమహం వహామి భవతామిత్యాదరాద్బ్రూహి నః ॥ ౧౬౯॥

శ్రీరుద్రార్థక శర్మ యచ్చ భగవన్ ఆముష్మికం చైహికమ్ ।
కస్తాదృక్సుఖవర్ధనః ప్రణమతాం దేవస్త్యదన్యః ప్రభో ॥ ౧౭౦॥

ఆయుః శ్రీసుఖవర్ధనం మునివరేణారాధితం చాత్రిణా
దేవేత్తంసహిరణ్యసన్నిభలసన్మూర్తిం ప్రసన్నాననమ్ ।
బిభ్రాణం జ్వలనం జ్వలన్తమమలం కుర్వాణమగ్రే స్వయం
దేవ్యాస్త్రాణ్యవమాదరాత్సురగజైరాసేవ్యమానం భజే ॥ ౧౭౧॥

మార్తాణ్యస్య చ మణ్డలే త్రిభువనవ్యాప్తప్రభామణ్డలే
నిత్యం వ్యోమ్ని పరేతభూమిషు చ యః ప్రాదుర్భవంస్త్రిష్ఠతి ।
యః సర్వశ్రుతిషు శ్రుతేషు నిఖిలశ్రుత్యన్తసారేషు చా-
త్యన్తం విశ్రుతదివ్యకీర్తిగుణచారిత్రాయుతో యః సదా ॥ ౧౭౨॥

సిహ్మావ్యాప్తముఖాతిఘోరమృగవదీభిమాకృతిర్ద్వర్ద్వదాం
యో వధ్యానఖిలానజస్రముపసంహర్తుం ఖలానుద్యతః ।
యశ్చాన్యానభిభూతశక్తిరసకృచ్ఛోగ్రాకృతిం మృత్యువ-
ద్విభ్రద్ధన్తి ఖలాంశ్చ యస్తమనిశం దేవం మహేశం స్తుహి ॥ ౧౭౩॥

ఇత్యాత్మానమహం ప్రమాదవిముఖం త్వాం ప్రేరయామి స్వయం
భక్త్యా స్తౌమి చ భక్తభీతిహరణం హే రుద్ర తుష్టో భవ ।
స్తోతవ్యోఽపి సురేశ్వరైర్హరివిరజ్ఞాన్ద్యైః ప్రపన్నః కిలా-
ఽఽపన్నోఽయం జన ఇత్యనన్యశరణం మామప్యతీవాల్పకమ్ ॥ ౧౭౪॥

స్తోతారం సుఖయ ప్రసాదసుముఖః కింశ్చాన్తికింశ్చాత్పరం
భూతప్రేతపిశాచరాక్షసముఖా ఘోరా భవత్ప్రేనికాః ।
మాస్మాంశ్చైవ అధిక్షిపన్తు సతతం రక్షన్తు నః సర్వదా
సర్వస్మాద్ధురితాద్భయాచ్చ భగవన్ నిత్యం ప్రసాదాత్తవ ॥ ౧౭౫॥

దురేయా విధయో విభిన్నమతిభిర్నితా అభిన్నార్థతాం
 ఛన్నఛన్నవిభిన్న విస్మృతమహాశాఖాసహస్రాయతాః ।
 వేదాస్తద్విహితాస్తథాబహువిధాస్తే ద్రవ్యకాలక్రియా-
 మన్తాః స్వల్పతరం చ జీవనమతీవాల్పా చ శక్తిర్మృతిః ॥ ౧౭౬ ॥

దుర్విజ్ఞేయతరం సుదుష్కరమతః కర్మాఖిలం తద్భవేత్
 భక్త్యా నః సఫలం భవేదితి యథాప్రజ్ఞం యథాసమ్భవమ్ ।
 యజ్ఞాత్మాఽఖిలయజ్ఞభుక్ త్వమితి చ త్వాం దేవ యజ్ఞామహే
 యజ్ఞైరేవ వపాహవిశ్చరుపురోడాశాజ్యవన్తో వయమ్ ॥ ౧౭౭ ॥

ఉమాభూతిదర్పపూర్ణహృదయా దేవాన్యజస్తే పరాన్
 ఏతేషామధమిచ్ఛతస్తవ ముహుర్దాతుం ప్రదీప్తాకృతే ।
 ఉగ్రా నిగ్రహరూపిణీ స్థిరతరా యా దుర్మతిర్మాకృథా-
 స్తామస్మాసు కదాప్యతో మృతి(మతి)రియం హేతిశ్చ రుద్రస్య తే ॥ ౧౭౮ ॥

భక్తాన్ దూరత ఏవ దేవ పరితః సా వర్జయత్వద్య నః
 సర్వాన్ కింఞ్చ విమువ్య చాపమధునా ఆబద్ధమస్మత్కృతే ।
 సృష్ట్యా విశ్వమిదం మహేశ్వర తదేవానుప్రవిశ్య ప్రజా-
 శ్చావిచ్ఛిన్నతయా సమస్తజగతః స్రష్టం స్త్రియాం యోనిషు ॥ ౧౭౯ ॥

వీర్యం సింహస్థి యత్ప్రజాపతిరతో మీథ్వా పితా త్వం హితః
 త్వం పుత్రానిహ పౌత్రకాంశ్చ సురసశ్రీరుద్రశమ్నోఽప్రభో ।
 వంశోద్ధారకశక్తిభక్తిసుగుణశ్రీకీర్తిమత్పుత్రదం
 ధ్యాయంస్తం భగవన్తమన్తరనిశం స్వాత్మానమేవ స్వయమ్ ॥ ౧౮౦ ॥

నానాప్రస్ఫురదాయుధం నతమహాపాపౌఘదుఃఖాపహం
 దేవేశం గజచర్మసంవృతతనుం శ్రీకృత్తివాసం భజే ।
 నాథో యః ప్రకృతేః పరశ్చ పురుషః సర్వాన్తరాత్మా జపా-
 లౌహిత్యం స్ఫటికాదికేష్యవ హి యః పుంభావసమ్భావితః ॥ ౧౮౧ ॥

పుంభావః పురుషేషు భాతి జగతి స్వాంశప్రధానేషు యః
 స్త్రీష్యేవ ప్రకృతిప్రధానతనుషు స్వం వీర్యమాసింఞ్చతి ।
 యోఽత్యంతం శివదః సమస్తజగతాం స త్వం ప్రసాదార్థినాం
 అస్మాకం చ శివో భవాద్య సుమనా హానిర్న తత్తావతా ॥ ౧౮౨ ॥

ధన్యాః స్యామ వయం చ కిం చ పరమే వృక్షే క్వవిద్ధూరతో

నిక్షప్యాయుధజాలమేతదఖిలం పాపాత్మనాం భీషణమ్ ।
సామ్యం బాహువిభూషణం కరతలే బిభ్రత్పినాకం ధనుః
శాస్త్రం కాస్తముపేత్య తారకవపుః కృత్తిం వసానః శుభామ్ ॥ ౧౮౩ ॥

వైయాఘ్రం వనమధ్యతః కరుణయాభ్యాగచ్ఛ పాహి స్వకాన్
రక్షన్నః పురతశ్చరాచరహితం శ్రీరుద్ర శమ్భో ప్రభో ।
అర్థప్రాణ విపత్తి సంశయభయక్లేశారి చోర వ్యథా-
భీతిఘ్నం హృది భావయన్తమనిశం శమ్భుం స్వరూపం స్వయమ్ ॥ ౧౮౪ ॥

అగ్ర్యం యాన్తమతీవ సున్దరతనుం సన్మజ్జలైకాలయం
సానన్దం చ పినాకినం వనచరాకారం యువానం భజే ।
తాపిత్యేన వివర్జితం గిరిజయా యస్యాజ్జమర్దం సదా
యం వేదాన్తగిరో వదన్తి సతతాసజ్జోహ్యాయం పూరుషః ॥ ౧౮౫ ॥

కాలుష్యేణ వివర్జితః శివ ఇతి ఖ్యాతశ్చ యః పూజితః
సద్భిః సద్వివిధామయార్తిభయహృత్సంసారఘోరాపదామ్ ।
యస్త్యం ఖణ్డయితాసి కాణ్డనివహాన్ చణ్డాన్ ప్రకీర్యాభితః
దణ్డాన్ దణ్డయసి స్వయం చ హరసి వైర్విర్భిషణైరాయుధైః ॥ ౧౮౬ ॥

జ్ఞానైశ్వర్యయశః సువీర్యకరుణావైరాగ్యభాగ్యామిత-
శ్రీభిః పూర్ణతరోఽస్తి యో హి భగవాన్స్త్రీ నమస్తేఽధునా ।
యాస్తే సన్తు సహస్రమాశుగతయస్తా హేతయో యాయినః
శాస్త్రం కిఞ్చిదధిక్షిపన్త్యఘవతాం మద్యే మదన్యం తథా ॥ ౧౮౭ ॥

భక్తా ఏవ వయం భవామ భవతః సర్వాత్మనా సాగరాః
త్వద్ధ్యానైకపరాయణాః సుమనసో నిత్యం సమాశాస్మహే ।
తిర్యగ్జన్తు మహాజలూకజనతాపఞ్శ్యాది సిద్ధిప్రదం
దేవం సర్వజయప్రదం చ భజతాం శమ్భుం పులస్త్యార్చితమ్ ॥ ౧౮౮ ॥

సస్కన్ధం జగదమృతాయుతతనుం దేవాదిరుద్రైః స్తుతం
సామృతం క్షృప్తవివాహమజ్గలవిధిం స్మేరాననం భావయే ।
ప్రత్యేకం చ సహస్రధా బహుసహస్రాణాం సహస్రాణి యః
సన్త్యక్తుశ్చత్రమహేతయస్తవ శివాసజ్ఞేయబాహుష్విహ ॥ ౧౮౯ ॥

తత్సజ్జేపణతత్సముద్భవమహాహింసావిధానాదికే-
ష్విశానో భగవన్ విభాసి యది తచ్చిత్రం కిమత్ర ప్రభో ।

పుణ్యాపుణ్యకృతాం పరస్పరమపి సంజ్ఞానలక్ష్యం క్షణాత్
లక్ష్మీకృత్య తు పుణ్యపాపవశతస్తన్నిగ్రహానుగ్రహే || ౧౯౦ ||

హర్తుం భర్తుమశేషతోకమపి యస్తస్యం భావికీమీశతాం
ధత్నేఽతః కరుణావశాచ్ఛరణగాంస్త్రాతుం సదాఽస్మాన్ ప్రతి ।
హేతీనాం తు ముఖాని చానభిముఖాన్యస్మాకమస్మద్ద్విషాం
నిత్యం చాభిముఖాని దేవ కురు నః సౌఖ్యప్రదాని ప్రభో || ౧౯౧ ||

దేవోపద్రవరాజపీడనమహాకాంతారచోరవృథా-
భీతిఘ్నం హృది నారదేన మునినా ధ్యాతం సతాం సర్వదా ।
రుద్రం సర్వమనోజ్ఞభూషణధరం సర్వాయుధాలఙ్కృతం
సర్వాఘోషహరం చ సర్వజగతామీశం మహేశం భజే || ౧౯౨ ||

కల్పాదౌ విధినాఽర్థితేన కృపయా రుద్రేణ యే నిర్మితా-
స్తుత్తుల్యాకృతయస్తదాయుధధరాస్తతుల్యభూషాస్తథా ।
లోకానుగ్రహానిగ్రహైకనిపుణాః కర్మానురూపం ఫలం
యచ్ఛన్తో నివసంతి యే చ పరితః సూర్యానిలాగ్న్యంశజాః || ౧౯౩ ||

విశ్వేదేవగణాః ప్రసిద్ధసుగుణాస్తేజోమరుత్పార్థివా-
శ్చారా యే చ మహేశ్వరస్య బహుధా నిత్యం విభక్తాకృతేః ।
భక్తానుగ్రహతత్పరస్య బహవః సానుగ్రహానిగ్రహా
యే భక్తాః శివభావనామధిగతా రుద్రాః సురూపా హి తే || ౧౯౪ ||

వైయామూజినభోగిభూషణభృతో బాలేన్ద్రగజ్ఞాజటా-
చూడాలఙ్కృతమస్తకాస్త్రిణయనాః సామ్రాటః స నస్తీశ్వరాః ।
యే దేవానుచరాశ్చ దేవసదృశో దేవా గణాధీశ్వరాః
సర్వేఽపి భజతాం శివాత్మకతయా సంసారరుద్ధ్రావకాః || ౧౯౫ ||

ప్రత్యేకం తు సహస్రశో బహుసహస్రాణాం సహస్రాణి యే
రుద్రాశ్చాధిపనన్యధీశ్వర తథా భూమ్యన్తరిక్షే దివి ।
యే సర్వత్రభవా భవేన సదృశా అస్మిన్మహాత్మ్యర్ణవే
వృష్టిర్నః పరిపూర్ణమేఘనివహైః పూర్ణేఽన్తరిక్షేఽపి చ || ౧౯౬ ||

యే హాలాహలనీలకణ్ఠ వపుషః శర్వాః క్షమాయామధః
పాతాలే ప్రచరంతి యేఽపి చ దివి రుద్రాః సదోపాశ్రితాః ।
తానేవం స్తుభిః సదైవ నతిభిశ్చారాధయంతో వయం

తేషామద్య సహస్రయోజనమితే దూరే స్థితానామపి ॥ ౧౯౭॥

అర్వాక్షత్పరతః పురశ్చ పరితః సజ్జాని ధన్వాన్యలం
విజ్ఞాన్యాతనుమః సుఖాయ సతతం క్షేమాయ యోగాయ చ ।
రాజ్ఞాం శత్రువినాశనం ప్రణమతాం ఘోరాభిచారక్రియా-
సమ్భూతాధనివారణం చ మునినా దుర్వాససారాధితమ్ ॥ ౧౯౮॥

బిభ్రాణం త్రిశిఖం ప్రదీప్తవపుషం రుద్రం జ్వలన్మూర్ధజం
భోగీన్ద్రాభరణం భజే భయహరం దంష్ట్రాకరాలాననమ్ ॥ ౧౯౯॥

--

అయమనువాకచతుష్టయస్య రుద్ర-
ప్రియామోగస్య ఉపాసనావిశేషః ।
అథవా చాష్టతనోస్తథాష్టహృష్టో
నవమోఽయం దశమః శతాన్వితానామ్ ॥

--

యే వృక్షేషిహ కాలకర్మవశతశ్చావృశ్చ్యమానేషిహమాం
శ్చామావృత్య చరాచరాత్మరతయా తిష్ఠంతి జావేషు యే ।
అన్యవృక్షగన్తి యేఽఖిలజగత్పిడాకరాణాం సదా (?)
హంతారోఽసితకన్ధరా బహువిధా యే నిత్యనిష్కల్మషాః ॥ ౨౦౦॥

భూతానాం పృథివీజలాగ్నిమరుదాకాశాత్మనాం యే ధియా
స్థితాః తేషు జగన్తి పాన్తి పరితస్తత్కార్యభూతైః ఫలైః ।
నానాభూతగణాధిపాశ్చ వివిధా జ్వాలాజ్వలన్మూర్తయః
యే వా వీతశిఖా విచిత్రవిశిఖా యే వా కపర్దోజ్జ్వలాః ॥ ౨౦౧॥

యేఽన్నేషు చతుర్విధేషు చ తదా యే యే పురాన్నాదనా
వ్యాపారార్థవిచిత్రరూపచషకా మార్గాదికే సంస్థితాః ।
పాపిష్ఠాన్ ఫలతోలనేన వివిధం పాపానురూపం జనాన్
న్యూనాధిక్యవిచిత్రధాతుగతిభిర్విధ్యన్తి చ వ్యాధిభిః ॥ ౨౦౨॥

తేషామద్య సహస్రయోజనమితే దూరే స్థితానాం వయం
విజ్ఞాన్యాతనుమో ధన్వాన్షి సతతం క్షేమాయ యోగాయ చ ।
రాజ్ఞాం శత్రున్మపాదిమారణమహాసిద్ధిప్రదం తాదృశాం
భక్తానామఖిలాఘనఙ్గహరణం శ్రీదేవలారాధితమ్ ॥ ౨౦౩॥

రుద్రం భీషణభోగిభూషణధరం దంష్ట్రాకరాలాననం
 బిభ్రాణం త్రిశిఖం ప్రదీప్తవపుషం ధ్యాయేజ్జ్వలన్మూర్ధజమ్ ।
 యేఽమీ తాకికవైదికాదివిధయా నానావిధానాం పథాం
 సర్వేషామపి రక్షకా బహువిధాః కర్మానురూపేణ యే ॥ ౨౦౪॥

యే ధర్మం చ తథోఽథ దేవ పథిభిశ్చోర్ధ్వం చ తిర్యగ్గతి-
 శ్చాచస్తాచ్య నయన్తి యే సుకృతినాం భక్త్యా పరం ధ్యాయతామ్ ।
 కర్తృత్వాదిమతిప్రసక్తవివిధవ్యాపారశూరస్థిర-
 ధ్యానాపాస్తసమస్తకల్మషమనః సాక్షాత్కృతబ్రహ్మణామ్ ॥ ౨౦౫॥

ఈశశస్యస్తసమస్తదుర్భరమహాసంసారభారాత్మనాం
 అన్నం దాతుమరం త్వనం కరుణయా హస్తే దధానాః సదా ।
 యే యుధ్వా యువభిః ఖలైరతిబలైః సప్పిడ్యమానాన్ సదా
 సంరక్షన్తి హరన్తి కర్మవశతశ్చాయుః పరేషామపి ॥ ౨౦౬॥

యే తీర్థాని చరన్తి తీర్థఫలదాస్తీర్థద్విషఃసన్నతం
 హస్తం బాణకృపాణకార్ముకస్సృకావన్తో నిషక్గోద్యతాః ।
 తేషామద్య సహస్రయోజనమితే దూరే స్థితానాం వయం
 విజ్యాన్యాతనుమో ధనూంషి సతతం క్షేమాయ యోగాయ చ ॥ ౨౦౭॥

విద్వద్వల్లభసర్వశక్తవరసత్పుత్రప్రదం ధ్యాయతాం
 సాముఖ్యేన సమస్తతీర్థఫలదం శ్రీదేవలారాధితమ్ ।
 రుద్రం భీషణభోగిభూషణధరం దంష్ట్రాకరాలా నం
 బిభ్రాణం త్రిశిఖం ప్రదీప్తవపుషం ధ్యాయేజ్జ్వలన్మూర్ధజమ్ ॥ ౨౦౮॥

ఏతావద్భిరిహోదితైర్దశమహామన్తైః ప్రకాశికృతా-
 త్రైత్వేతావద్భిరియత్తయాఽపరిమితా భూమ్యున్నరిక్షే స్థితాః ।
 యే త్రైలోక్యమతీత్య సర్వభువనవ్యాప్తాశ్చ సర్వాత్మకాః
 భూయాంసశ్చ వసన్తి యే దశదిశో రుద్రాః సమాక్రమ్య చ ॥ ౨౦౯॥

తేషామేవ సహస్రయోజనమితే దూరే స్థితానాం వయం
 విజ్యాన్యాతనుమో ధనూంషి సతతం క్షేమాయ యోగాయ చ ।
 విద్యాపుత్రపురాజునాప్తిసుమహామాతగ్గతుజ్ఞౌశ్వదం
 దివ్యస్యన్దనదివ్యసస్యసుమహీభోగాదిహేమార్థదమ్ ॥ ౨౧౦॥

రుద్రం భస్మవిభూషణం ఫణిగణాభూషం జ్వలత్కన్ధరం

చన్ద్రోద్భాసిశిఖం ప్రదీప్తవపుషం ధ్యాయేత్ త్రిశూలీకరమ్ ।
శ్రీరుద్రేభ్య ఇదం నమః ప్రథమతో వా వైవ వాగ్భూతయే
కర్మణ్యుప్యథ యే వసంతి చ పృథక్ భూమ్యున్తరిజ్ఞాద్వయః ॥ ౨౧౧॥

దత్వాన్నం బహుభక్షణాదిషు రతాస్తాన్ కార్యశౌర్యాదిభిః
పాపిష్ఠా గతబంధనాదిజనితక్లేశాకులాన్ కుర్వతామ్ ।
అల్పత్వైరధికాధికైర్ముహురకాలోత్తైర్మరుద్వర్షణైః
యేషాం పీడయతాం జగత్యధికృతాం అన్నం చ వాసస్తథా ॥ ౨౧౨॥

వర్షన్త్యేషు సమూహవత్త్రిణయమప్యేతజ్జగజ్జీవనం
హింసాసాధనమాస దుష్కృతకృతాం క్షేమాయ నిత్యం సమామ్ ।
తేభ్యో నః పురతో వయం త్విహ దశ ప్రాచీప్రతీపీర్దిశో-
ర్ధ్వారోగ్యాయ శివాయ కాయికనమస్కారాత్మికాః సర్వతః ॥ ౨౧౩॥

కృత్యా చింతితసిద్ధయేఽథ మనసా తేభ్యో నమస్కుర్మహే
హే రుద్రాః సుఖయన్తు నః ప్రణమతస్తేఽమీ భజన్తో వయమ్ ।
నిష్పాపాః స్తుతిపూర్ణకానతిశతైర్మృష్యత్కృపాభాజనాః
తస్మాదస్మదరిం తు పాపపురుషం హేతుం స యత్నాచ్చిరాత్ ॥ ౨౧౪॥

యం ద్విష్టుః పరిపీడయన్ననుదినం దారిద్ర్యరోగాదిభిః
యోఽస్మాన్ ద్వేష్టి తమేవ దన్తనివహ్నేః కాలాత్మనావా దధా-
మ్యేతాన్స్తాన్ సుఖితాన్ సదా కురు జనాన్పుర్ణాన్సదా రక్ష నః ॥ ౨౧౫॥

కాలజ్ఞానదమన్నదం ప్రణమతాం జాతిస్మరత్వప్రదం
సర్వాభీష్టదమాత్మనాత్మని నిజాత్మానం భజన్తం సదా ।
రుద్రం దేవమనన్తరుద్రసహితం విశ్వేశ్వరం విశ్వత-
శ్చక్షుః శ్రోత్రకరాఙ్ఘ్రిమూర్జితమహాకాలత్మకం చిన్తయే ॥ ౨౧౬॥

॥ ఇతి శ్రీశివరహస్యాన్తర్గతే స్కన్దప్రోక్తం రుద్రార్థవివరణం సమృద్ధమ్ ॥

- ॥ శ్రీశివరహస్యమ్ । ద్వాదశాంశః । అధ్యాయః ౨౬-౩౩ రుద్రార్థవివరణమ్ ।
వాప్యత్తశ్లోకాః ॥

- .. shrIshivarahasyam . dvAdashAMshaH . adhyAyaH 26-33 rudrArthavivaraNam .
vAvRRittashlokaH ..

Notes:

Skanda స్కన్ధ delivers an exposition on Rudrārthaḥ రుద్రార్థః - that is meant to capture the deeper meanings of the respective Anuvāka-s అనువాకాః of ŚrīRudram శ్రీరుద్రమ్ of the Yajurvedaḥ యజుర్వేదః.

Most of the Śloka-s are composed in ŚardūlavikrīḍitaCandah శార్దూలవిక్రీడితచందః

Selected Śloka-s from the Chapters 26-33 are collated on this page and renumbered for seamless reading.

Proofread by Ruma Dewan

Rudrarthavivaranam

pdf was typeset on December 28, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

